

List otwarty prawników w sprawie naruszania
podstawowych zasad prawa europejskiego przez władze polskie
w świetle wyroku Trybunału Sprawiedliwości z 19 listopada 2019 r.
dotyczącego niezawisłości polskich sądów

Warszawa, 6 stycznia 2020

Jako środowisko zajmujące się prawem Unii Europejskiej, jak również innymi dziedzinami prawa, wyrażamy zdecydowany sprzeciw wobec ignorowania i lekceważenia podstawowych zasad prawa w reakcjach politycznych i legislacyjnych władz polskich na wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 19.11.2019 r. w sprawie niezawisłości polskich sądów (połączone sprawy C-585/18, C-624/18, C-625/18).

Wyrok ten wprost wskazuje, że spory dotyczące prawa unijnego muszą być rozstrzygane przez niezawisłe sądy. Wymóg niezawisłości sędziowskiej stanowi integralny element sądenia i podlega szczegółowym gwarancjom, które są wspólne dla wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej tworzących razem wspólnotę prawa. Trybunał Sprawiedliwości potwierdził obowiązek każdego sądu odstąpienia od stosowania przepisów prawa polskiego sprzecznych z prawem unijnym, który to obowiązek może być zrealizowany tylko przez weryfikację niezależności sądów rozpatrujących sprawy unijne według kryteriów uściślonych w tym wyroku. Trybunał Sprawiedliwości nakazał ocenę wszystkich okoliczności prawnych i faktycznych, które mogą wzbudzić w społeczeństwie uzasadnione obawy co do niedopuszczalnego wpływu władz politycznych na sądy, a także co do braku neutralności sądów wobec ścierających się przed nimi interesów. Takie okoliczności mogą dotyczyć m.in. sposobu powoływania sędziów lub możliwości ich ścigania przez zależne od polityków organy dyscyplinarne w związku z treścią wydawanych orzeczeń.

Podkreślamy, że wyrok Trybunału Sprawiedliwości wiąże każdy sąd krajowy, a nie tylko ten, który wystąpił z pytaniem prejudycjalnym. Każdy polski sąd jest związany interpretacją prawa unijnego dokonaną przez Trybunał Sprawiedliwości i jest zobowiązany do stosowania jej w swoim orzecznictwie. Brak zastosowania tej interpretacji i wykonania wyroku Trybunału Sprawiedliwości przez sądy i inne organy krajowe – w tym ustawodawcze – jest naruszeniem prawa i może skutkować postępowaniem przeciwko państwu o naruszenie zobowiązań traktatowych, a w konsekwencji dotkliwymi karami pieniężnymi.

W państwie prawa należącym do Unii Europejskiej żaden sędzia polski, będący funkcjonalnie także sędzią europejskim, nie może podlegać jakiegokolwiek odpowiedzialności za wystąpienie z wnioskiem o interpretację prawa unijnego do Trybunału Sprawiedliwości i zastosowanie się do tej interpretacji.

Podważanie tej zasady, a przede wszystkim likwidacja niezawisłości sędziowskiej, jakiej dokonuje projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw (z dnia 20 grudnia 2019 r.) są rażąco sprzeczne z zasadami porządku prawnego Unii Europejskiej, a także z Konstytucją RP. Ewentualne wejście w życie tej ustawy jest nie do pogodzenia z dalszym uczestnictwem Polski w europejskiej przestrzeni prawnej.

Podpisani :

1. **Robert Grzeszczak**, prof. dr hab., Uniwersytet Warszawski
2. **Jacek Barcik**, dr hab., prof. UŚ, adw., Uniwersytet Śląski
3. **Stanisław Biernat**, prof. dr hab., Uniwersytet Jagielloński
4. **Dagmara Kornobis-Romanowska**, prof. dr hab., Uniwersytet Wrocławski
5. **Aleksander Cieśliński**, dr hab., Uniwersytet Wrocławski
6. **Michał Krajewski**, LLM, Europejski Instytut Uniwersytecki we Florencji
7. **Sylwia Majkowska-Szulc**, dr hab. prof. UG, Uniwersytet Gdański
8. **Dariusz Adamski**, prof. dr hab, Uniwersytet Wrocławski
9. **Monika Adamczak-Retecka**, dr hab., prof. UG, Uniwersytet Gdański
10. **Ewa Bagińska**, prof. dr hab., Uniwersytet Gdański
11. **Michał Balcerzak**, dr hab., prof. UMK, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
12. **Ryszard Balicki**, dr hab., Uniwersytet Wrocławski
13. **Mariusz Baran**, dr, Uniwersytet Jagielloński
14. **Grażyna Baranowska**, dr, Instytut Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk
15. **Marian Banach**, dr, Krakowska Akademia im. A. Frycza Modrzewskiego
16. **Jan Barcz**, prof. dr hab., Akademia Leona Koźmińskiego
17. **Maria Boratyńska**, dr hab., Uniwersytet Warszawski
18. **Michał Bożek**, dr hab., prof. UŚ, Uniwersytet Śląski
19. **Błażej Bugajski**, dr, r. pr., Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie
20. **Wojciech Burek**, dr, Uniwersytet Jagielloński
21. **Ewelina Cała-Wacinkiewicz**, dr hab. prof. US, Uniwersytet Szczeciński
22. **Janina Ciechanowicz-McLean**, prof. dr hab., Uniwersytet Gdański
23. **Tatiana Marta Chauvin**, dr hab., Uniwersytet Warszawski
24. **Anna Chorążewska**, dr hab., prof. UŚ, Uniwersytet Śląski
25. **Rafał Cieślak**, dr, r.pr., Uniwersytet Warszawski
26. **Anna Czaplińska**, dr, Uniwersytet Łódzki
27. **Władysław Czapliński**, prof. dr hab., INP Polska Akademia Nauk
28. **Katarzyna Czerwińska-Koral**, dr, Uniwersytet Śląski
29. **Patrycja Dąbrowska-Kłosińska**, dr, Queen's University Belfast; Politechnika Warszawska

30. **Grzegorz Dobrowolski**, dr hab. prof. UŚ, Uniwersytet Śląski
31. **Monika Domańska**, dr, INP Polska Akademia Nauk
32. **Bogdan Dolnicki**, prof. dr hab., Uniwersytet Śląski
33. **Adam Doniec**, dr, r.pr.
34. **Katarzyna Dudka**, prof. dr hab., Uniwersytet Marii Curie–Skołodowskiej w Lublinie
35. **Sławomir Dudzik**, prof. dr hab., Uniwersytet Jagielloński
36. **Magdalena Fedorowicz**, dr. hab., prof. UAM., Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu
37. **Paweł Filipek**, dr, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie
38. **Beáta Filipcová**, dr, radca prawny
39. **Przemysław Florjanowicz-Błachut**, mgr prawa
40. **Maria Frankowska**, prof. dr hab. profesor emerita, SIU School of Law, USA
41. **Agnieszka Frąckowiak-Adamska**, dr hab., Uniwersytet Wrocławski
42. **Mariusz Fras**, dr hab., prof. UŚ, Uniwersytet Śląski
43. **Lech Garlicki**, prof. dr hab., prof. emeryt. UW, sędzia TK w stanie spoczynku, były sędzia ETPCz
44. **Anastazja Gajda**, dr hab., prof. UO, Uniwersytet Opolski
45. **Radosław Giętkowski**, dr hab., prof. UG, Uniwersytet Gdański
46. **Aleksandra Gliszczyńska-Grabias**, dr, INP Polska Akademia Nauk
47. **Marcin Górski**, dr, r.pr., Uniwersytet Łódzki
48. **Bogusława Gnela**, prof. dr hab. Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie
49. **Dawid Gregorczyk**, dr, Uniwersytet Śląski
50. **Anna Gronkiewicz**, dr, Uniwersytet Śląski
51. **Łukasz Gruszczyński**, dr hab., prof. ALK, Akademia Leona Koźmińskiego w Warszawie
52. **Ewa Gruza**, prof. dr hab., Uniwersytet Warszawski
53. **Tomasz Grzejszczak**, adw.
54. **Agnieszka Grzelak**, dr hab. prof. ALK, Akademia Leona Koźmińskiego w Warszawie
55. **Teresa Grzeszak**, doc. dr, Uniwersytet Warszawski
56. **Wojciech Hermeliński**, sędzia Trybunału Konstytucyjnego w stanie spoczynku
57. **Monika Haczkowska**, adw. dr, Politechnika Opolska, Polskie Towarzystwo Prawa Konstytucyjnego
58. **Dominika Harasimiu**, dr, Uczelnia Łazarskiego w Warszawie
59. **Monika Jagielska**, dr hab. prof. UŚ, Uniwersytet Śląski
60. **Mariusz Jagielski**, dr hab. prof. UŚ, Uniwersytet Śląski
61. **Joanna Jagoda**, dr hab., prof. UŚ, Uniwersytet Śląski
62. **Andrzej Jakubecki**, prof. dr hab., Uniwersytet Marii Curie-Skołodowskiej
63. **Jowanka Jakubek-Lalik**, dr, Uniwersytet Warszawski
64. **Andrzej Jakubowski**, dr, INP Polska Akademia Nauk
65. **Marcin Janik**, dr hab. prof. UŚ, Uniwersytet Śląski

66. **Julia Kapelańska-Pręgowska**, dr, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
67. **Aleksander Kappes**, dr hab., prof. UŁ, Uniwersytet Łódzki
68. **Agnieszka Kastelik-Smaza**, dr, adwokat
69. **Zdzisław Kędzia**, prof. dr hab., Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu
70. **Katarzyna Klafkowska-Waśniowska**, dr hab., prof. UAM, Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu
71. **Witold Klaus**, dr hab., prof. PAN, INP Polska Akademia Nauk
72. **Piotr Kładoczny**, dr, Uniwersytet Warszawski
73. **Paweł Kowalski**, dr, SWPS Uniwersytet Humanistycznospołeczny
74. **Agata Koziół**, dr, Uniwersytet Śląski
75. **Artur Kozłowski**, dr hab., prof. UWr, Uniwersytet Wrocławski
76. **Barbara Kowalczyk**, dr, Uniwersytet Wrocławski
77. **Atina Krajewska**, dr, University of Birmingham
78. **Jerzy Kranz**, dr hab., prof. ALK, Akademia Leona Koźmińskiego w Warszawie
79. **Joanna Kruczalak-Jankowska**, dr hab., prof. UG, Uniwersytet Gdański
80. **Bartłomiej Krzan**, dr hab., prof. UWr, Uniwersytet Wrocławski
81. **Andrzej Kubas**, dr hab., emerytowany prof. UJ, adwokat
82. **Witold Kurowski**, dr hab., prof. UŚ, Uniwersytet Śląski
83. **Brygida Kuźniak**, dr hab., prof. UJ, Uniwersytet Jagielloński
84. **Dominik Lubasz**, dr, radca prawny
85. **Katarzyna Ludwichowska-Redo**, dr, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
86. **Justyna Łacny**, dr hab., prof. PW, Politechnika Warszawska
87. **Maciej Łaszczuk**, adwokat
88. **Adam Łazowski**, dr, profesor prawa, Uniwersytet Westminster w Londynie
89. **Ewa Łętowska**, prof. dr hab., członek rzeczywisty PAN, członek czynny PAU
90. **Piotr Machnikowski**, prof. dr hab., Uniwersytet Wrocławski
91. **Miłosz Malaga**, dr, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
92. **Marcin Matczak**, dr hab. prof. UW, Uniwersytet Warszawski
93. **Jerzy Makarczyk**, prof. dr hab., sędzia w stanie spoczynku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej
94. **Eliza Maniewska**, dr, Uniwersytet Warszawski
95. **Marek Martyniszyn**, dr, Queen's University Belfast
96. **Andrzej Mączyński** prof. dr hab., em. prof. zw. Uniwersytetu Jagiellońskiego
97. **Jerzy Menkes**, prof. dr hab.
98. **Arwid Mednis**, dr, radca prawny, Uniwersytet Warszawski
99. **Kinga Michałowska**, dr hab., prof. UEK, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie
100. **Barbara Mikołajczyk**, prof. dr hab., Uniwersytet Śląski
101. **Małgorzata Modrzejewska**, dr, Uniwersytet Warszawski
102. **Jerzy Mosek**, Dziekan Rady Okręgowej Izby Radców Prawnych w Gdańsku
103. **Monika Namysłowska**, dr hab. prof. UŁ, Uniwersytet Łódzki
104. **Artur Nowak-Far**, Instytut Prawa, Skoła Główna Handlowa

105. **Mirosław Nazar**, prof. dr hab., Uniwersytet Marii Curie–Sklodowskiej w Lublinie
106. **Joanna Nowakowska-Małusecka**, dr hab., prof. UŚ, Uniwersytet Śląski
107. **Rudolf Ostrihansky**, doc. dr, r.pr.
108. **Mateusz Pilich**, dr hab., Uniwersytet Warszawski
109. **Jerzy Pisuliński**, prof. dr hab. Uniwersytet Jagielloński
110. **Ewa Plebanek**, dr, adw., Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie
111. **Adam Ploszka**, dr, Uniwersytet Warszawski
112. **Monika Płatek** dr hab, prof. UW, Uniwersytet Warszawski
113. **Krzysztof Płaszka**, prof. dr hab., Uniwersytet Jagielloński
114. **Katarzyna Pokryszka**, dr hab. prof. UŚ, Uniwersytet Śląski
115. **Piotr Pomianowski**, dr hab., r.pr., Uniwersytet Warszawski
116. **Wojciech Popiołek**, prof. dr hab., Uniwersytet Śląski
117. **Czesław Porębski**, prof. dr hab., prof. em. Uniwersytet Jagielloński
118. **Magdalena Półtorak**, dr, Uniwersytet Śląski
119. **Łukasz Prus**, adw. dr, Uniwersytet Wrocławski
120. **Anna Pudło-Jaremek**, dr, Akademia Leona Koźmińskiego w Warszawie
121. **Dorota Pyć**, dr hab., prof. UG, Uniwersytet Gdański
122. **Krzysztof Radzikowski**, dr, doradca podatkowy, Uniwersytet Warszawski
123. **Lidia Rodak**, dr, Uniwersytet Śląski
124. **Przemysław Kamil Rosiak**, LLM College of Europe Brugge
125. **Joanna Ryszka**, dr hab., prof. UO, Uniwersytet Opolski
126. **Irena Rzeplińska**, prof. dr hab., Instytut Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk
127. **Andrzej Rzepliński**, prof. dr hab., Uniwersytet Warszawski
128. **Małgorzata Rzeszutko-Piotrowska**, dr, Prywatna Wyższa Szkoła Nauk Społecznych, Komputerowych i Medycznych w Warszawie
129. **Wojciech Sadurski**, prof. dr hab., Uniwersytet Warszawski, University of Sydney
130. **Andrzej Sakowicz**, dr hab., prof. UwB, Uniwersytet w Białymstoku
131. **Katarzyna Sękowska-Kozłowska**, dr, Polska Akademia Nauk
132. **Tadeusz Skoczny** - prof. dr hab., Uniwersytet Warszawski
133. **Izabela Skomerska-Muchowska**, dr, adw. Uniwersytet Łódzki
134. **Krzysztof Skotnicki**, prof. dr hab., Uniwersytet Łódzki
135. **Jacek Skrzydło**, dr hab., prof. UŁ, Uniwersytet Łódzki
136. **Rafał Stankiewicz**, dr hab. prof. UW, Uniwersytet Warszawski
137. **Hanna Suchocka**, dr hab., prof. UAM, Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu
138. **Katarzyna Sychta**, dr, Uniwersytet Śląski
139. **Krystyna Szczepanowska-Kozłowska**, prof. dr hab., Uniwersytet Warszawski
140. **Aleksandra Szczerba-Zawada**, dr, Akademia im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim
141. **Monika Szwarc**, dr hab., prof. PAN, Polska Akademia Nauk
142. **Anna Śledzińska-Simon**, dr, Uniwersytet Wrocławski

143. **Olga Śniadach**, dr, Uniwersytet Gdański
144. **Jacek Trela**, adwokat
145. **Piotr Tuleja** prof. dr hab. Uniwersytet Jagielloński
146. **Paulina Twardoch**, dr, Uniwersytet Śląski
147. **Jakub Urbanik**, dr hab., prof. UW, Uniwersytet Warszawski
148. **Stanisław Waltoś**, prof. dr hab., Uniwersytet Jagielloński
149. **Roman Wieruszewski**, prof. dr hab., Europejska Wyższa Szkoła Prawa i Administracji w Poznaniu
150. **Jacek Wiewiorowski**, dr hab., prof. UG, Uniwersytet Gdański
151. **Aneta Wiewiórkowska-Domagalska**, dr, European Legal Studies Institute, Universität Osnabrück
152. **Jan Widacki**, prof. dr hab., Akademia im. A. Frycza Modrzewskiego w Krakowie
153. **Marzena Wojtczak**, dr, Uniwersytet Warszawski
154. **Sławomira Wronkowska-Jaśkiewicz** – prof. dr hab., sędzia Trybunału Konstytucyjnego w stanie spoczynku
155. **Anna Wyrozumska**, prof. dr hab., Uniwersytet Łódzki
156. **Mirostaw Wyrzykowski**, dr hab, prof. UW, Uniwersytet Warszawski
157. **Mateusz Żaba**, dr, Uniwersytet Śląski
158. **Maciej de Abgaro Zachariasiewicz**, dr hab., prof. ALK, r.pr., Akademia Leona Koźmińskiego w Warszawie
159. **Jarosław Zagrodnik**, dr hab., prof. UŚ, Uniwersytet Śląski
160. **Jerzy Zajadło**, prof. dr hab., Uniwersytet Gdański
161. **Andrzej Zakrzewski**, prof. dr hab., Uniwersytet Warszawski
162. **Anna Zalcewicz**, dr hab., prof. PW, Politechnika Warszawska
163. **Kazimierz Zgryzek**, prof. dr hab., Uniwersytet Śląski
164. **Dorota Zienkiewicz**, dr hab., Uniwersytet Śląski
165. **Marek Zieliński**, dr hab., prof. UŚ, Uniwersytet Śląski
166. **Mateusz Ziemblicki**, doktorant, Uniwersytet Wrocławski
167. **Fryderyk Zoll**, prof. dr hab., Uniwersytet Jagielloński w Krakowie
168. **Marek Żylicz**, dr hab.